

DET KLARSYNTA ALTERNATIVET

ÅLANDS FRAMTIDS VALMANIFEST 2011-2015

"Vi vill ha ett Åland som hänger med i den globala utvecklingen. Därför tar vi redan idag ställning till framtidens utmaningar!"

Mia Schütten, Anders Eriksson och Rolf Granlund

VÅRA LÖFTEN TILL DIG

Partiet Ålands Framtid föddes ur ett behov av att återupprätta en självstyrelseutveckling som i praktiken helt avstannat. Ett modernt och fungerande minoritetsskydd för oss ålänningar kan vara en garanti för att få behålla och utveckla vårt åländska språk och vår åländska identitet i ett allt mer helfinskt Finland. Vi tror dock inte att självstyrelsen på sikt är tillräcklig för att uppnå detta, därför är vår långsiktiga vision att Åland bör sträva mot självständighet.

Vår övertygelse är att ålänningarna både kan och bör sköta sina egna angelägenheter. Vi tror på den åländska företagargandan och förmågan att skapa sin egen framgång. Vi är övertygade om att Åland fortfarande har en stor outnyttjad potential.

När andra partier ändrar åsikt, överger sina löften eller glömmer den självstyrelsehistoria som skapat det samhälle vi har idag, står vi orubbligt fast vid våra hjärtefrågor. Vi är övertygade om att den självbestämmandepolitik

våra föregångare drev också är nyckeln till dagens utmaningar.

Vi vill att det åländska samhället ska fortsätta att utvecklas som ett modernt välfärdssamhälle – integrerat i den nordiska och europeiska gemenskapen och med stor hänsyn till miljön.

I höstens val söker vi förnyat – och utökat! – förtroende från dig som går till valurnan. Vi vill vara med och ta ett aktivt ansvar för Åland. Vi erbjuder en stabil, rakryggad, kunnig och ärlig politik. Du som röstar på oss vet vad du får.

Vi kommer att prioritera följande områden under mandatperioden 2011-2015:

- ✓ *Ett öppet, modernt och svenskspråkigt örike*
- ✓ *Ett tryggt och hållbart välfärdssamhälle*
- ✓ *Ett Åland med fokus på företagande och jobb*
- ✓ *En samhällsekonomi i balans*
- ✓ *Utökat samarbete med Norden och Europa*

ETT TRYGGT OCH HÅLLBART VÄLFÄRDS- SAMHÄLLE

ÅLAND SOM FÖREDÖME

Entreprenörskap och sjöfart har lagt grunden till ett rikt åländskt välfärdssamhälle där sjukvården, skolan och trygghetssystemen finansieras gemensamt. Detta är ett framgångsrecept vi vill bevara som en grund. Vi anser även att ett hållbart näringsliv behöver en hållbar miljö. Omsorgen om varandra och naturen har alltid gått hand i hand på Åland.

För ett tryggare liv. Vi vill att trygghetssystem ska vara uppbyggda så att den som är sjuk eller arbetslös ska ha en bra trygghet – men samtidigt få stöd och hjälp att komma tillbaka. Alla ska ha tillgång till en god hälso- och sjukvård. Drogpolitiken ska genomsyras av ett socialt ansvarstagande. Alla ska ha möjlighet till en bra ålderdom. Våra barn ska ha en trygg uppväxt. **Vi vill också att barnfattigdomen på Åland utreds. Vi vill även att en samlad strategi för äldres totala hälsa ska tas fram.** En utvärdering av äldrevården bör göras vart femte år i form av kvalitetsindex av samma typ som nu finns i Sverige.

Missbrukare är också människor. En parlamentarisk grupp har diskuterat problematiken runt rehabilitering av missbrukare och har presenterat många, bra, konkreta förslag. Vi vill att dessa nödvändiga åtgärder genomförs utan vidare fördröjning.

En trygg skola där vantrivsel, stress och psykisk ohälsa aktivt motarbetas. **Särskilt flickornas situation med prestationskrav och psykisk ohälsa behöver prioriteras.** Föräldrarnas centrala roll och ansvar kan inte nog understrykas i sammanhanget.

Satsa på våra studerande. Många studeran-

de har någon gång övervägt att avbryta studierna på grund av ekonomiska svårigheter. Vi vill att inkomsttaket för förvärvsinkomst tas bort för att få lyfta studiebidrag.

Ge ungdomarna makt. Vi har lämnat in en lagmotion om att sänka rösträtten i kommunvalet till 16 år och kommer att fortsätta att driva frågan. Vi vill att elevrådets roll i skolan stärks och att eleverna i större grad ska kunna påverka i de frågor som direkt berör eleverna i skolvardagen.

Ta miljön på allvar! Vattnet och skärgården är tillsammans det som gör Åland unikt och utgör också grunden för en stor del av det

åländska näringslivet. Det är av största vikt att vi tar miljöhoten på allvar. Vi står för en övergripande och ändamålsenlig miljöpolitik. Åland behöver agera som ett gott föredöme och samtidigt spela en aktiv roll i förhandlingar med övriga Östersjöregioner.

Pengar ur luften – satsa på vindkraft! Ålands läge mitt i havet ger oss oerhört goda möjligheter att utnyttja vindkraften som huvudsaklig energikälla. *Vi vill verka för att göra det ekonomiskt lönsamt för de åländska hushållen att producera sin egen vindkraftsenergi* och ha reell möjlighet att sälja ut överskottet på ett elnät som riskfritt kan kommunicera åt alla håll.

Med hjärtat i tanken. Satsa på elbilar! Vi vill att fordon drivna med fossila bränslen i största möjliga mån byts ut till elbilar.

Satsa på elbilar! Vi vill att fordon drivna med fossila bränslen i största möjliga mån byts ut till elbilar.

*"Det är viktigt att alla har möjlighet till en trygg uppväxt och en bra ålderdom."
Erik Schütten*

*"Föräldrarnas ansvar är en viktig nyckel i arbetet med att minska barnens stress och prestationskrav i skolan."
Ali Moudanib*

ETT ÖPPET, MODERNT OCH SVENSKSPRÅKIGT ÖRIKE

... FEM VÄGAR TILL FRAMTIDEN

Språkutvecklingen i Finland visar tydligt att det finländska samhället blir allt mer slutet och enspråkigt finskt. Den åländska självstyrelsen kommer inte att räkna som ett fullvärdigt minoritetsskydd, då kontakterna österut med tiden kommer att förutsätta en helt finskspråkig kommunikation. Vi ser tydligt den tendensen redan nu!

Vi i Ålands Framtid vill därför på lång sikt utveckla självstyrelsen så att Åland kan bli en egen stat. Vi har publicerat två omskrivna forskningsrapporter, "Ett ramverk för ett självständigt Åland" samt "Vitbok för utveckling av Ålands självbestämmanderätt" för att utreda förutsättningarna, möjligheterna och konsekvenserna av den visionen.

Vi måste stå upp för rätten att leva som fullvärdiga svensktalande medborgare i vårt eget land. Vi stöder fortsatta påtryckningar mot den finländska regeringen så att lagarna följs och kommunikationen med statliga myndigheter ska kunna ske på svenska. Vi vågar också be Sveriges regering om hjälp för att se till att självstyrelselagen efterlevs, om det skulle krävas.

— MODERNISERA ÅLAND!

Svensk TV på Åland. Det finländska upphovsrättsområdet skapar allt större svårigheter för ålänningarna att få tillgång till TV-program och annan media på svenska. Vi anser att svensk TV är en självklarhet för ålänningarna! Vi vill undersöka möjligheten för Åland att i stället ingå i det svenska upphovsrättsområdet.

VÅRT MÅL är att Åland ska utvecklas som ett modernt och öppet svenskspråkigt välfärdssamhälle, som sköter sina egna angelägenheter.

VÅR LÅNGSIKTIGA VISION är att självstyrelsen ska utvecklas så långt att Åland kan bli en självständig stat.

DET FINNS FEM ALTERNATIV FÖR DEN ÅLÄNDSKA SAMHÄLLSUTVECKLINGEN:

1

Status quo; vi fortsätter som nu. Åland anpassar sig med tiden språkligt till ett helfinskt Finland. Detta är inget alternativ för oss!

2

En åländsk ramlag skulle innebära en stor frihet för Åland med bland annat full tillgång till skatteverktygen. Vi ser ramlag och egna skatteverktyg som viktiga delmål mot vår vision och stöder den utvecklingen till 100 %.

3

Självständighet innebär självklart den största möjliga friheten ålänningarna kan få. Detta är också vår långsiktiga vision.

4

Återförening med Sverige är ett alternativ om det är det enda sättet att bevara Åland svenskspråkigt. Vi vill utreda denna möjlighet närmare.

5

En nordisk förbundsstat skulle bli världens femte största ekonomi. Förutsatt att Åland då blir en egen delstat, är även detta alternativ intressant.

Handel utan komplikationer. En överenskommelse mellan den finska och svenska tullen måste göras så att skattegränsbyråkratin minimeras på samma sätt som mellan Åland och Finland. Åland bör av samma skäl göras till ett i praktiken fungerande handelsområde gentemot övriga EU.

Utan inflyttare stannar Åland. Stora delar av Ålands befolkning närmar sig pensionsåldern, och bristen på arbetskraft skymtar runt hörnet. För att öka hem- och inflyttningen behöver Ålandsbilden som ett modernt och tryggt alternativ stärkas. För att lyckas med detta behövs ökade satsningar på bostäder, kultur, integrationen och marknadsföringen av Åland.

Modernisera hembygdsrätten. Det skall vara lätt att flytta till Åland. EU-medborgare som bott på Åland i minst 5 år ska ha rätt att söka hembygdsrätt. Man ska, som fast boende privatperson utan hembygdsrätt, ha möjlighet att köpa strandfastighet på byggnadsplanerat område.

Låt kultur och idrott berika. Ett rikt utbud av kultur och idrott är ett viktigt karaktärsdrag för ett attraktivt samhälle och inverkar positivt på folkhälsan. Vi vill se goda förutsättningar för ett omfattande åländskt föreningsliv, en bred kulturundervisning, samt att goda möjligheter ges att utöva idrott också utanför Åland.

*"Jag vill sätta fart på samhällsutvecklingen, jag vill 'Axelerera' Åland!"
Axel Jonsson*

"Goda förbindelser är en förutsättning för ett livskraftigt Åland."
Mikael Lindholm

"De åländska företagen förtjänar en aktiv och långsiktig näringspolitik."
Brage Eklund

MED FOKUS PÅ FÖRETAGANDE OCH JOBB

JOBBA FÖR ÅLAND!

En god välfärd bygger på en arbetande befolkning. Alla bör ha ett meningsfullt arbete som man kan försörja sig på.

Väck liv i näringspolitiken. Idag handlar det mesta av åländsk näringspolitik om primärnäringarnas EU-byråkrati. Vi vill att dialogen mellan landskapsregeringen, kommunerna och näringslivet återupptas och att det på nytt skapas en gemensam näringspolitik. Vi vill att näringslivet skall kunna lita på kontinuiteten i politiken.

Förenkla skattegränsen. Den nuvarande skattegränsen skapar onödiga byråkratiska problem vid handeln mot framför allt Sverige. Vi vill att det upprättas ett avtal mellan Finland och

Sverige gällande skattegränshandlingen så att det blir lika enkelt att handla med svenska företag som med finska.

Flagga in! Den åländska sjöfarten är nyckeln till den åländska välfärden. Vi vill i samarbete med branschorganisationerna skapa ett attraktivt åländskt sjöfartsregister med målsättningen att stoppa utflaggningen och locka redan utflaggat tonnage tillbaka till Åland.

Det behövs investeringar för att minska driftskostnaderna för skärgårdstrafiken i form av kortruttsystem.

En sjöfartsutbildning i världsklass. Spetskompetens borde betonas kraftigare i den åländska högskolan. Sjöfartsklustret är Ålands viktigaste ekonomiska byggsten och utbildningen borde därför gå hand i hand med den unika förutsättning. Flexibilitet inom utbildningen och lyhördhet för näringsens behov skall vara vägledande.

Ett Havsvidden i varje kommun. Åland som turistnation är starkt beroende av nya initiativ och satsningar från framsynta näringsidkare och entreprenörer. Vi vill därför se att nytänkande lösningar ges utrymme och politisk support. Åland måste utnyttja sina unika naturliga egenskaper så långt det bara är möjligt. Satsningar på eko- och kvalitetsturism bör därför uppmuntras.

Stöd entreprenörerna, jaga dem inte. Ett stort hinder för företagande är alla regler som entreprenören måste följa. Vill man först och främst genomföra en företagsidé tvingas man bli professionell administratör och blankettfyllare. Vi vill att myndigheternas inställning till entreprenörer och kreatörer ändras så att de ser det mervärde de skapar för samhället, istället för att ställa orimliga krav.

Bekämpa ungdomsarbetslösheten. Vi vill, genom ett utökat samarbete mellan branschorganisationerna och landskapet, komplettera det gymnasiala utbildningssystemet med ett fast etablerat lärlingssystem.

Förbättra jämställdheten. Alla ska ha samma rättigheter, möjligheter och friheter. Vi vill satsa på kvinnors företagande genom offentliga innovationssystem, rådgivning och finansieringsstöd. Vi vill också arbeta för att öka andelen kvinnor i styrelser och ledningsfunktioner.

Knyt ihop Åland. Landsbygden, skärgården och staden hör ihop. Bra kommunikationer utgör själva livsnerven i ett modernt och rörligt samhälle. Man ska kunna bo och arbeta i vilken kommun man vill utan att vara isolerad. Det behövs investeringar för att minska driftskostnaderna för skärgårdstrafiken i form av kortruttsystem. Åland behöver också ett nytt viligt kommuntänk. Vi vill att behörighetsfördelningen mellan kommunerna och landskapet bör justeras, så att landskapet övertar uppgifter som genom lagstiftning är gemensamma, tvingande och ekonomiskt tunga för kommunerna. Vi vill även att kommunerna utökar sitt samarbete.

*"Uppmuntra våra studerande till att skaffa sig arbetslivserfarenhet, bestraffa dem inte!"
Ulla Johansson*

*"Samhället ska uppmuntra och förenkla för företagare och entreprenörer – inte jaga dem med byråkrati."
Tom Forsbom*

EN SAMHÄLLS- EKONOMI I BALANS

Vi i Ålands Framtid ser mycket allvarligt på dagens ekonomiska situation och kräver en rad åtgärder med målsättningen att återupprätta en samhällsekonomi i balans. Det måste göras en genomgång av den offentliga sektorns struktur och verksamheter för att få resurserna att räcka till den grundläggande samhällsservicen.

"Jag vill ha en bättre budgetdisciplin för att kunna utnyttja våra gemensamma skattemedel effektivare."

Peggy Smulter

Ingen klumpig klumpsumma. Erfarenheter-na av klumpsummesystemet visar att Åland under lågkonjunkturer drabbas hårt. En annan negativ effekt är att klumpsumman inte har någon koppling till intjäningen av skatter. Den offentliga sektorn har byggts ut utan krav på optimeringar och kostnadskontroll. Sedan systemet infördes 1993 har ingen justering av basen gjorts, trots att den åländska befolkningen ökat och att staten ändrat sin budgetering. Vi vill att basen för klumpsumman ändras omgående, så att den motsvarar det ursprungliga värdet i förhållande till den åländska befolkningmängden. Erfarenheterna har visat att trögheten och stelheten i klumpsummesystemet inte fungerar i dagens samhälle. Systemet bör snarast bytas ut, så att vi har ekonomin i våra egna händer.

Offentlig tydlighet och disciplin. Den offentliga verksamheten måste ha tydliga mål och visioner. Vi vill att en verksamhetsplan innehållande både personella och ekonomiska resurser införs för varje offentlig verksamhet som sedan kontinuerligt följs upp och uppdateras. Privatisering och bolagisering bör genomföras där det leder till lägre kostnader och förbättrad produktivitet. En viktig orsak till landskapets dåliga ekonomi som måste åtgärdas omedelbart är den bristande budgetdisciplinen.

E-myndighet dygnet runt, alla dagar i veckan. Ny teknik ger stora möjligheter till rationaliseringar. Vi vill investera i en modern, kostnadseffektiv e-förvaltning, där man enkelt kan nå myndigheterna på internet. Hög kvalitet och tillgänglighet är ledord som sätter medborgaren i centrum.

Förenkla byråkratin. För att kunna få balans i samhällsekonomi måste vi komma tillrätta med den växande byråkratin. Förvaltningen bör följa lagar och föreskrifter, men ha som målsättning att vara så flexibel och användarvänlig som möjligt, för både personal och medborgare.

Ett bilateralt avtal om sjömännens skatter. Sjöfarten är den viktigaste ekonomiska motorn i det åländska samhället. De senaste årens utflaggningar till Sverige har dock skapat stora ekonomiska problem för de åländska kommunerna: de åländska sjömännen på svenska fartyg betalar skatt till Sverige men använder kommunal service på Åland. Vi vill att Finlands och Sveriges regeringar upprättar ett bilateralt avtal, liknande det som fanns under nittiotalet där kommunalskatteinkomsten från åländska sjömän betalas till de åländska kommunerna. Vi vill ha en liknande lösning för beskattningen av pensionerna.

UTÖKAT SAMARBETE MED NORDEN OCH EUROPA

Åland behöver utveckla och fördjupa sitt internationella engagemang och samarbete i en rad olika sammanhang för att synliggöras på den internationella arenan.

Direktlinje in i EU-parlamentet. Vi har, via vårt medlemskap och vår styrelseplats i EFA skapat en, för Åland unik, egen politisk plattform i EU-parlamentet. Vi kan lyfta frågor till gruppen EFA/De gröna som tillsammans utgör nästan en tiondel av EU-parlamentet. Våren 2011 hölls EFA:s kongress på Åland och samtliga av våra motioner godkändes. Parlamentarikerna kommer att arbeta för att lagstiftande parlament, som Ålands lagting, skall få en plats i EU-parlamentet. Att det skall vara lagligt för Ålandsflaggade fartyg att sälja snus på svenskt vatten. Och att det i EU ska grundas internationella fredsinstitut i samarbete med Ålands Fredsinstitut.

Åland måste uppfattas som en självstyrd önation. Åland får inte behandlas som ett län, vilket som helst i Finland, utan måste få sin rätta status, både inom och utom landets gränser.

TV-problemen måste lösas grundläggande på nordisk eller EU-nivå. Åland har idag, till skillnad mot Grönland och Färöarna, en fortsatt oklar ställning internationellt vad gäller upphovsrätten. Detta skapar stora problem i vardagen i allt från Champions League kommentatorer och svarta rutor i Hockey-VM, till

tjänster på internet och den åländska ax-domänen. Ålands Framtid kommer att ta ett ordentligt grepp om problematiken när vi kommer in i Landskapsregeringen.

En utrikespolitik som sätter Åland på kartan. Åland måste betraktas som eget handelsområde som identifierar oss vid internationella förhandlingar och affärer. Vi vill förbereda utvecklingen av ett internationellt fartygsregister på Åland. Vi vill att Åland, tillsammans med de övriga självstyrda regionerna i Norden, ska få en tydligare position i de nordiska sammanhangen.

Nya vägar att påverka inom EU. Ålands speciella status har medfört att makt har överförts till EU utan att Åland fått någon kompensation för detta. Vi vill att Åland ska utgöra en egen valkrets där Finland, på samma sätt som i riks-

dagsvalet, ger Åland en av sina EU-parlamentsplatser.

Nordiska rådet är det enda gränsöverskridande parlamentariska samarbete där Åland har representanter, och utgör en viktig plattform för att kunna påverka vår situation i förhållande till Norden. Vi värdesätter den nordiska gemenskapen och vill aktivt arbeta för att onödiga gränshinder tas bort och att ett fungerande nordiskt system för validering av kunskap, meriter och kompetens tas fram omgående.

Grunda Förenta Demilitariserade Nationerna

Vi vill via ett initiativ till Finlands riksdag föreslå att man aktivt arbetar för att FN grundar "Förenta demilitariserade nationerna" för att internationellt betona demilitarisering som ett gott exempel på konfliktlösning och långsiktigt bevarande av fred.

DETTA ÄR ÅLANDS FRAMTID!

Gunder Andersson
58 år, Finström

Tom Blomberg
36 år, Jomala

Toni Brandt
38 år, Finström

Thomas Dahlgren
46 år, Kökar

Brage Eklund
61 år, Eckerö

Anders Eriksson
51 år, Jomala

Birgitta H Eriksson
70+, Mariehamn

Kent Eriksson
20 år, Föglö

Kurt Eriksson
78 år, Vårdö

Sture Eriksson
55 år, Jomala

Tom Forsbom
49 år, Mariehamn

Ann Gottberg
59 år, Mariehamn

Rolf Granlund
67 år, Mariehamn

Clas-Folke Hansen
59 år, Mariehamn

Erik Hjärne
59 år, Jomala

Magnus Jansson
55 år, Eckerö

Solveig Jansson
60 år, Jomala

Birgitta Johansson
70 år, Mariehamn

Ulla Johansson
70 år, Mariehamn

Axel Jonsson
19 år, Mariehamn

Lasse Karlsson
59 år, Mariehamn

Dick Klingberg
48 år, Jomala

Glenn Koskinen
48 år, Jomala

Jonny Landström
31 år, Mariehamn

Mikael Lindholm
42 år, Vårdö

Ulf Lindvik
66 år, Mariehamn

Magnus Magnusson
74 år, Vårdö

Ali Moudanib
49 år, Mariehamn

Andreas Nyback
23 år, Geta

Anders Påvall
41 år, Mariehamn

Adam Schütten
21 år, Saltvik

Erik Schütten
50 år, Saltvik

Mia Schütten
50 år, Saltvik

Max Sirén
69 år, Vårdö

Peggy Smulter
45 år, Jomala

Tomas Sundberg
31 år, Mariehamn